

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І.І. МЕЧНИКОВА

Кафедра граматики англійської мови

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

Майя НІКОЛАЄВА

«1» вересня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОП-КУЛЬТУРНА ЛІНГВІСТИКА: АРТЕФАКТИ ТА ДИСКУРС

Рівень вищої освіти : Третій (освітньо-науковий)

Галузь знань : В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Спеціальність : В11 Філологія

Освітня кваліфікація : Доктор філософії з філології

Освітньо-наукова програма: «Філологія»

ОНУ

2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Поп-культурна лінгвістика: артефакти та дискурс». Одеса : ОНУ, 2025. 14 с.

Розробник:

Валерія НЕКЛЕСОВА, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри граматики англійської мови

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри граматики англійської мови
Протокол № 1 від 28 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри Олена КАРПЕНКО

Погоджено з гарантом ОНП Філологія

Валерія НЕКЛЕСОВА

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету романо-германської філології

Протокол № 1 від "28" серпня 2025 р.

Голова НМК Олена ГРИГОРОВИЧ

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри граматики англійської мови

Протокол № _____ від "____" _____ 20____ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри граматики англійської мови

Протокол № _____ від "____" _____ 20____ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Вечірня форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 змістових модулів – 2	Галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки Спеціальність В11 Філологія Освітня кваліфікація: доктор філософії з філології Рівень вищої освіти: Третій (освітньо-науковий)	Вибіркова	
		Рік підготовки:	
		1-й	1-й
		Семестр	
		2-й	2-й
		Лекції	
		12 год.	12 год.
		Практичні	
		12 год.	12 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		66 год.	66 год.
		Форма підсумкового контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – ознайомити слухачів із поп-культурною лінгвістикою як новітнім напрямом на перетині культурної лінгвістики та етнолінгвістики, розкрити основні поняття й підходи до вивчення мови популярної культури, простежити її роль у формуванні мовної ідентичності та прискоренні мовних змін. Курс передбачає аналіз неформальної комунікації, впливу медіа та соціальних мереж на мовні інновації, а також вивчення інтернет-дискурсу з його унікальними феноменами – мемами, хештегами, емодзі.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни вбачається надання слухачам базових знань із поп-культурної лінгвістики, необхідних для вдосконалення самостійної наукової роботи; аналіз ключових концепцій культурної лінгвістики та етнолінгвістики в їхньому зв'язку з поп-культурними студіями; ознайомлення

з особливостями функціонування неформальної мови та інтернет-дискурсу в умовах цифрової комунікації; вивчення механізмів формування індивідуальної та групової ідентичності у межах поп-культурного простору; критичне осмислення ролі медіа, стереотипів і репрезентацій соціальних груп у сучасній культурі; поглиблення, узагальнення та систематизація теоретичних знань про взаємодію мови й культури у сфері популярної культури.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких **компетентностей**:

а) інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі філології у процесі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

б) загальні компетентності:

ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, генерування нових ідей;

ЗК 03. Здатність планувати і здійснювати комплексні дослідження, зокрема і в міждисциплінарних галузях, на основі системного наукового світогляду із застосування сучасних інформаційних та комунікаційних технологій.

в) фахові компетентності:

ФК 02. Здатність збирати дані для філологічного дослідження, систематизувати та інтерпретувати їх;

ФК 04. Здатність розв'язувати широке коло проблем і завдань у галузі філології на основі розуміння їх природи, чинників впливу, тенденцій розвитку і з використанням теоретичних та експериментальних методів.

Програмні результати навчання

ПРН 01. На основі системного наукового світогляду аналізувати складні явища суспільного життя, пов'язувати загальнофілософські проблеми з вирішенням завдань, що виникають у професійній та науково-інноваційній діяльності, застосовувати емпіричні й теоретичні методи пізнання.

ПРН 02. Знати основні класичні та новітні філологічні концепції, фундаментальні праці конкретної філологічної спеціалізації, глибоко розуміти теоретичні й практичні проблеми в галузі дослідження.

ПРН 03. Уміти проводити огляд, критичний аналіз, оцінку й узагальнення різних наукових поглядів у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію.

ПРН 08. Використовувати інформаційно-комунікаційні технології у професійній науково-інноваційній діяльності.

ПРН 012. Реалізовувати стратегії дослідницького самовдосконалення та обирати засоби саморозвитку.

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен **знати:**

- основи теоретичної бази та термінологічний апарат поп-культурної лінгвістики;
- ключові напрями розвитку культурної та етнолінгвістики у зв'язку з поп-культурними студіями;
- основні особливості функціонування неформальної мови та інтернет-дискурсу;
- типові механізми мовної ідентифікації та соціальної репрезентації в поп-культурному контексті;
- проблематику стереотипів, мовних інновацій і глобальних та локальних трансформацій у сучасній поп-культурі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен **вміти:** застосовувати комплексний підхід до аналізу мовних явищ у сфері популярної культури; визначати оптимальні методи дослідження сленгу, медіадискурсу, інтернет-комунікації; використовувати отримані знання для критичного аналізу поп-культурних текстів (мемів, хештегів, емодзі, аудіовізуальних продуктів); інтегрувати теоретичні знання з культурної та поп-культурної лінгвістики у власні наукові дослідження; опрацьовувати та інтерпретувати матеріал для виявлення впливу поп-культури на мовні інновації, колективну ідентичність та міжкультурну комунікацію.

3. Зміст навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Foundations of Pop Cultural Linguistics

Theme 1. Pop Cultural Linguistics: Definition, Object, and Research Goals

Theme 2. Cultural Linguistics and Ethnolinguistics: Similarities and Differences

Theme 3. Slang and Informal Language in Popular Culture: Mechanisms of Emergence and Spread

Theme 4. Language and Identity: How Popular Culture Shapes Group Belonging

Theme 5. Media as a Driver of Language Change: The Role of Film, Music, Television, and Social Media

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

Applied Perspectives on Pop Cultural Linguistics

Theme 6. Internet Discourse: Memes, Hashtags, Emojis as New Forms of Communication

Theme 7. Language and Stereotypes: Representation of Social Groups in Popular Culture

Theme 8. Popular Culture as a Space for Linguistic Innovation: From Experiment to Norm

Theme 9. Global and Local Interaction: Borrowings and Transformations in Language Use

Theme 10. The Impact of Pop Cultural Linguistics on Intercultural Communication

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Вечірня форма			
	Усього	У тому числі			Усього	У тому числі		
		л	п	ср		л	п	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Foundations of Pop Cultural Linguistics								
Theme 1. Pop Cultural Linguistics: Definition, Object, and Research Goals	12	1	1	10	12	1	1	10
Theme 2. Cultural Linguistics and Ethnolinguistics: Similarities and	14	1	1	11	14	1	1	11

Differences								
Theme 3. Slang and Informal Language in Popular Culture: Mechanisms of Emergence and Spread	7	1	1	5	7	1	1	5
Theme 4. Language and Identity: How Popular Culture Shapes Group Belonging	7	1	1	5	7	1	1	5
Theme 5. Media as a Driver of Language Change: The Role of Film, Music, Television, and Social Media	9	2	2	5	8	2	2	5
Разом за змістовим модулем 1	48	6	6	36	48	6	6	36
Змістовий модуль 2. Applied Perspectives on Pop Cultural Linguistics								
Theme 6. Internet Discourse: Memes, Hashtags, Emojis as New Forms of Communication	8	2	2	5	8	2	2	5
Theme 7. Language and Stereotypes: Representation of Social Groups in Popular Culture	7	1	2	5	7	1	2	5
Theme 8. Popular Culture as a Space for Linguistic Innovation: From Experiment to Norm	25	1	2	5	25	1	2	5
Theme 9. Global and Local Interaction: Borrowings and Transformations in Language Use		1		5		1		5
Theme 10. The Impact of Pop Cultural Linguistics on Intercultural Communication		1		10		1		10
Разом за змістовим модулем 2	40	6	6	30	40	6	6	30
Усього годин	90	12	12	66	90	12	12	66

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

6. Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин	
	Денна форма	Вечірня форма
Змістовий модуль 1. Foundations of Pop Cultural Linguistics		
Theme 1. Pop Cultural Linguistics: Definition, Object, and Research Goals	1	1
Theme 2. Cultural Linguistics and Ethnolinguistics: Similarities and Differences	1	1
Theme 3. Slang and Informal Language in Popular Culture: Mechanisms of Emergence and Spread	1	1
Theme 4. Language and Identity: How Popular Culture Shapes Group Belonging	1	1
Theme 5. Media as a Driver of Language Change: The Role of Film, Music, Television, and Social Media	2	2
Разом за змістовим модулем 1	6	6
Змістовий модуль 2. Applied Perspectives on Pop Cultural Linguistics		
Theme 6. Internet Discourse: Memes, Hashtags, Emojis as New Forms of Communication	2	2
Theme 7. Language and Stereotypes: Representation of Social Groups in Popular Culture	2	2
Theme 8. Popular Culture as a Space for Linguistic Innovation: From Experiment to Norm	2	2
Theme 9. Global and Local Interaction: Borrowings and Transformations in Language Use		
Theme 10. The Impact of Pop Cultural Linguistics on Intercultural Communication		
Разом за змістовим модулем 2	6	6
Усього годин	12	12

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/види завдань	Кількість годин	
		Очна форма	Вечірня форма
Змістовий модуль 1. Foundations of Pop Cultural Linguistics			
1.	Theme 1. Pop Cultural Linguistics: Definition, Object, and Research Goals. Опрацювання теоретичної літератури. Підготовка до практичного.	10	10
2.	Theme 2. Cultural Linguistics and Ethnolinguistics: Similarities and Differences. Опрацювання теоретичної літератури.	11	11

	Підготовка до практичного.		
3.	Theme 3. Slang and Informal Language in Popular Culture: Mechanisms of Emergence and Spread. Збір прикладів із сучасних медіа. Підготовка до практичного.	5	5
4.	Theme 4. Language and Identity: How Popular Culture Shapes Group Belonging. Написання короткої аналітичної доповіді. Підготовка до практичного.	5	5
5.	Theme 5. Media as a Driver of Language Change: The Role of Film, Music, Television, and Social Media. Опрацювання кейсів. Підготовка до практичного.	5	5
	Разом за змістовим модулем 1	36	36
	Змістовий модуль 2. Applied Perspectives on Pop Cultural Linguistics		
6.	Theme 6. Internet Discourse: Memes, Hashtags, Emojis as New Forms of Communication. Проведення міні-дослідження. Підготовка до практичного.	5	5
7.	Theme 7. Language and Stereotypes: Representation of Social Groups in Popular Culture. Аналіз прикладів. Підготовка до практичного.	5	5
8.	Theme 8. Popular Culture as a Space for Linguistic Innovation: From Experiment to Norm. Написання есе. Підготовка до практичного.	5	5
9.	Theme 9. Global and Local Interaction: Borrowings and Transformations in Language Use. Порівняльний аналіз мовних матеріалів. Підготовка до практичного.	5	5
10.	Theme 10. The Impact of Pop Cultural Linguistics on Intercultural Communication. Презентація результатів індивідуального дослідження. Підготовка до практичного.	10	10
	Разом за змістовим модулем 2	30	30
	Усього	66	66

В якості самостійної роботи здобувач може пройти професійні курси/тренінги, професійне стажування, онлайн-курси, громадянську освіту, отримати відповідний сертифікат на освітніх платформах, що може бути зараховано як періодичний, поточний та фрагмент підсумкового контролю. Пропонуються до розгляду такі курси, які можуть бути визнані як періодичний, поточний контроль та/або бонусні бали (за бажанням здобувача):

Неформальна освіта		
	Назва освітньої платформи, назва онлайн курсу, короткий опис, посилання	Дотично до теми (та/або компетентності, результати навчання, що формуються)

1.	Coursera — міжнародна онлайн-платформа, що об'єднує курси провідних університетів і компаній. <i>Fandom and Popular Culture in the Digital Age Specialization</i> - Фендоми й популярна культура в цифровому середовищі: спеціалізація https://www.coursera.org/specializations/fandom-popular-culture-digital-age Після завершення курсів надається сертифікат.	Дотично до формування програмних результатів навчання: ПРН01. ПРН08. ПРН12.
----	--	--

Для зарахування в якості періодичного, поточного або фрагмента підсумкового контролю здобувач має подати документ, що підтверджує неформальну освіту, програму, зробити опис компетентностей та результатів навчання, сформованих під час неформальної освіти.

Викладач залишає за собою право перевірити сформованість перелічених компетентностей та результатів навчання.

9. Методи навчання

Словесні: лекції (проблемні, лекції з аналізом конкретних ситуацій), пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій;

наочні: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації), метод безпосереднього спостереження, презентація результатів власних досліджень;

практичні: підготовка і виступи з доповідями, обговорення доповідей, підготовка презентацій, експериментальні дослідження.

10. Форми контролю і методи оцінювання

Методи поточного контролю: усне опитування, оцінювання доповідей, презентацій, в т.ч. результатів власних досліджень.

Підсумковий контроль: формою підсумкового контролю в рамках навчальної дисципліни є залік.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

За системою ОНУ імені І.І.Мечникова	Оцінка ECTS	Визначення
1	2	3
90–100	A	Здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, повно та системно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань. Виявляє

		цінні творчі ідеї.
85–89	B	Здобувач достатньо правильно, повно й системно викладає матеріал щодо проблеми, яка розглядається на занятті, виявляючи при цьому творчий підхід.
75–84	C	Здобувач припустився однієї-двох несуттєвих помилок, дотримуючись достатньої повноти, системності викладу матеріалу щодо проблеми, яка розглядається.
70–74	D	Здобувач припустився двох суттєвих помилок у поданні матеріалу щодо проблеми, яка розглядається, відповідь є недостатньо повною й систематизованою.
60–69	E	Здобувач припустився трьох та більше суттєвих помилок у поданні матеріалу щодо проблеми, яка розглядається, відповідь є недостатньо повною й систематизованою.
35–59	FX	Здобувач продемонстрував лише деякі елементи матеріалу щодо проблеми, яка розглядається.
0–34	F	Здобувач не виклав матеріалу щодо проблеми, яка розглядається.

11. Питання для поточного контролю

1. What is the definition of pop cultural linguistics?
2. What are the main research goals of pop cultural linguistics?
3. How does pop cultural linguistics differ from traditional linguistics?
4. What is the object of study in pop cultural linguistics?
5. What are the key principles of cultural linguistics?
6. How does ethnolinguistics differ from cultural linguistics?
7. What common aspects link cultural linguistics and ethnolinguistics?
8. How can cultural and ethnolinguistic approaches be applied to the study of pop culture?
9. What are the main characteristics of slang in pop culture?
10. How does informal language emerge in popular culture contexts?
11. What mechanisms contribute to the spread of new slang terms?
12. Can slang from pop culture enter mainstream language? How?
13. How does language in pop culture reflect social identity?
14. In what ways does pop culture influence group belonging?
15. How can pop cultural expressions signal resistance or solidarity?

16. How do films influence language change?
17. What role does music play in shaping new linguistic forms?
18. How can television shows affect everyday language?
19. In what ways do social media accelerate linguistic innovation?
20. What are the linguistic features of internet memes?
21. How do hashtags function as a tool of communication?
22. What is the communicative role of emojis in online discourse?
23. How do internet language forms differ from traditional written language?
24. How are social groups represented in pop cultural language?
25. What linguistic devices are used to construct stereotypes?
26. How can pop cultural language reinforce or challenge social norms?
27. How does pop culture serve as a testing ground for new words or expressions?
28. Can innovations in pop culture language become part of standard language?

Give examples.

29. What factors influence the acceptance of linguistic innovations in society?
30. How does globalization affect language use in pop culture?
31. What are examples of loanwords in pop cultural contexts?
32. How do local communities adapt global pop cultural phenomena?
33. How can pop cultural language influence intercultural communication?
34. What challenges arise when translating pop cultural expressions?
35. How can understanding pop cultural linguistics improve cross-cultural understanding?

12. Розподіл балів, які отримують аспіранти

У ході поточного контролю аспірант може отримати максимальну оцінку (100 балів) за кожну тему змістового модуля. Загальна оцінка з навчальної дисципліни – це є середнє арифметичне суми балів за поточний контроль. Здобувач одержує підсумкову оцінку, якщо за результатами поточного контролю він набрав за кожну тему 60 і більше балів.

Якщо за результатами поточного контролю аспірант набрав менше 60 балів, або якщо він набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він повинен виконати залікове завдання (див. Перелік питань для поточного контролю) і з урахуванням його результатів отримати відповідну кількість залікових балів із дисципліни.

Поточний контроль										Загальна оцінка
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Поп-культурна лінгвістика: артефакти та дискурс».
2. Силабус навчальної дисципліни «Поп-культурна лінгвістика: артефакти та дискурс».

14. Рекомендована література

Основна

1. Неклесова В.Ю. Відображення національно-мовної картини в онімному ландшафті (на матеріалі української, іспанської, англійської мов) : монографія. Одеса : Видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2019. 330 с.
2. Werner V. (Ed.). The Language of Pop Culture. New York: Routledge, 2018. 282 p.
3. Curie S. Popular Slang. Publifeye AS, 2025. 109 p.

Додаткова

1. Amato R., Lacasa L., Díaz-Guilera A., Baronchelli A. The dynamics of norm change in the cultural evolution of language. *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*. 2018;115(33):8260–8265. doi:10.1073/pnas.1721059115.
2. Bateman J. A. Intermediality in Film: A Blending-Based Perspective. In: Wildfeuer J., Bateman J. A. (eds.) *Film Text Analysis: New Perspectives on the*

- Analysis of Filmic Meaning*. London & New York: Routledge, 2017. P. 141–168.
3. Bednarek, Monika. *Language and Television Series: A Linguistic Approach to TV Dialogue*. Cambridge: Cambridge University Press, 2018. 320 p.
 4. Underhill J. W. *Ethnolinguistics and Cultural Concepts: Truth, Love, Hate and War*. Cambridge: Cambridge University Press, 2012. 320 p.

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Journal of Language and Pop Culture. URL: <https://www.jbe-platform.com/content/journals/29505798> - Академічний журнал з дослідженнями мови та поп-культури. Він охоплює аналіз мови в поп-культурних феноменах, таких як музика, фільми, серіали та соціальні медіа.
2. The Journal of Popular Culture. URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/journal/15405931> - Академічний журнал з розвідками про сучасні культурні явища, включаючи мову, медіа, ідентичність та соціальні зміни.